

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Cîvîrjic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenient accesoriu agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică, Direcția Patrulare Sud, Alexandr Perepelița privind încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 20 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a respins apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, și s-a menținut hotărârea din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central,

(Dosarul nr. 2ra-1190/23

Nr. PIGD 2-22041628-01-2ra-24082023)

Argumentele recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023).

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (M. Hanganu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (G. Colev, A. Curdov, S. Gubenco)

12 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de către
Inspectoratul General al Poliției al MAI al RM,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 28 martie 2022, Mihail Cîvîrjic a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General de Poliție al MAI al RM privind încasarea prejudiciului material și moral.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul Mihail Cîvîrjic a invocat că din luna septembrie 2019 a început activitatea ca stagiar-spălător la o spălătorie auto din mun. XXXXX, str. XXXX nr. XX.

3. A indicat faptul că la 07 noiembrie 2019, exercitând atribuțiile de spălător - auto, după ce a terminat de spălat automobilul, s-a urcat la volanul mașinii pe care o spălase (de vreme ce proprietarul a lăsat-o la spălătorie, iar la plecare a cerut ca la finele procedurii să fie scos din garajul (boxa) destinată pentru prestarea serviciilor de spălătorie și parcat în parcarea aferentă a spălătoriei auto), așadar, în momentul când a dorit să iasă în marșarier din garajul (boxa) destinată pentru spălarea mașinilor, în oglinda retrovizoare a văzut că trecerea era blocată de mașina colaboratorilor de poliție, care s-au oprit pe teritoriul spălătoriei, motiv din care fără să coboare din mașină prin geamul deschis, s-a adresat către polițist cu rugămintea de a scoate mașina de serviciu pentru a putea parca mașina clientului pe care o spălase în parcare.

4. A relevat că colaboratorul de poliție s-a indignat și apropiindu-se de dânsul a început să strige să coboare din mașină, după care a fost dus la IP Comrat, astfel, în privința lui Mihail Cîvîrjic au fost întocmite mai multe procese - verbale cu privire la contravenție, unul din ele fiind seria MAIXX XXXX din XX noiembrie XX în baza art. XX din Codul contravențional, cu trimiterea materialului în instanța de judecată.

5. În acest context a mai menționat că la 28 noiembrie 2019, IP Comrat a depus la instanța de judecată materialul și procesul - verbal seria MAIXX XXXX din XX noiembrie XX, întocmit pe numele Mihail Cîvîrjic de comiterea contravenției prevăzute de art. XXX din Codul contravențional, pentru examinare conform competenței.

6. A specificat că pentru a-și proteja interesele, Mihail Cîvîrjic a încheiat un contract cu privire la acordarea asistenței juridice cu avocatul Igor Izvecov și respectiv a achitat suma de 3 000,00 de lei.

7. A afirmat că instanța de fond examinând materialele și procesul - verbal seria MAIXX XXX5 din XX noiembrie XXX, întocmit pe numele Mihail Cîvîrjic de comiterea contravenției prevăzute de art. XX din Codul

contravențional, la 01 februarie 2021, a pronunțat o hotărâre prin care s-a încetat procesului pe cauza contravențională de învinuire a acestuia în comiterea contravenției, prevăzute de art. XX din Codul contravențional, din cauza lipsei faptei contravenționale.

8. Drept urmare, reclamantul Mihail Cîvîrjic călăuzindu-se de prevederile art. 384 din Codul Contravențional, prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prevederile art. 2027, art. 2036, art. 2037 și art. 2038 alin. (1) din Codul civil, precum și prevederile art. 6 CEDO a solicitat încasarea în beneficiul lui Mihail Cîvîrjic din contul pârâților a sumei 3 000,00 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică achitată avocatului pentru acordarea de asistență juridică în conformitate cu contractul nr. 826 din 20 iulie 2020 și bon de plată seria QL nr. 500316 din 20 iulie 2020, încasarea în beneficiul lui Mihail Cîvîrjic din contul pârâților suma de 50 000,00 de lei, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral, suma de 6 000,00 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare achitate avocatului pentru acordarea de asistență juridică în conformitate cu contractul nr. 15 din 21 martie 2022 și bon de plată seria QL nr. 500189 din 21 martie 2022, precum și suma 12,50 lei, achitați de acesta cu titlu de taxă de stat pentru primirea hotărârii din 01 februarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, cu mențiunea irevocabilă.

9. Ulterior, la 05 aprilie 2022, reclamantul Mihail Cîvîrjic a depus cerere de precizare a cerințelor acțiunii, indicând ca pârâții Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Inspectoratul General de Poliție al MAI al RM.

10. Prin încheierea protocolară din 15 iunie 2022, agentul constatator din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică, Direcția Patrulare Sud, Alexandr Perepelița a fost tras în proces în calitate de intervenient accesoriu din partea pârâtului, Inspectoratul General de Politie al MAI al RM (f.d.31).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin hotărârea din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Cîvîrjic împotriva Ministerului Justiției al RM, Inspectoratului General de Poliție, Ministerului Finanțelor al RM privind încasarea prejudiciului material și moral. S-a încasat din contul Inspectoratul General de Poliție al MAI al RM, în beneficiul lui Mihail Cîvîrjic sum a de 9 000,00 de lei cu titlu de prejudiciu material pentru asistența juridică acordată, suma 12,50 lei, achitați de acesta cu titlu de taxă de stat pentru primirea hotărârii din 01 februarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central cu mențiunea irevocabilă (emisă în cauza contravențională), precum și suma de 5 000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, au fost respinse cerințele acțiunii (f.d. 55, 59-69).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

12. La 30 noiembrie 2022, Inspectoratul General de Politie al MAI al RM, a depus apel nemotivat (f.d. 57), care a fost completat la 07 februarie 2023,

împotriva hotărârii din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri pe cauză, prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de Mihail Cîvîrjic (f.d. 87-90).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

13. Prin decizia din 20 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, s-a respins ca nefondată cererea de apel declarată de Inspectoratul General de Poliție al MAI al RM. S-a menținut hotărârea din 22 noiembrie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Cîvîrjic împotriva Ministerului Justiției al RM, Inspectoratului General de Poliție al MAI al RM, Ministerului Finanțelor al RM privind încasarea prejudiciului material și moral. S-a încasat din contul Inspectoratului General de Poliție al MAI al RM, în beneficiul reclamantului Mihail Cîvîrjic cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel în mărime de 1000,00 de lei.

14. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând prevederile art. 383 alin. (3), art. 384 alin. (2) lit. u), art. 384 alin. (31) art. 441 alin. (2) din Codul contravențional, art. 16 alin. (1) lit. g) Codul civil, art. 19 alin. (1) – (3), art. 1998 alin. (1), art. 2036 alin.(1)-(3) și art. 2037 alin.(1)-(3) din Codul civil, în coraport cu suportul probatoriu anexat la materialele cauzei, prin prisma criticelor formulate în cererea de apel a conchis că soluția fondului este justă, fiind bazată pe interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale, precum și pe cercetarea obiectivă a materialelor dosarului, situație ce impune menținerea actului judecătoresc contestat.

15. În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a notat că potrivit hotărârii din 01 februarie 2021 a Judecătoriei, sediul Central, procedura pe cauză de contravenție inițiată în baza procesului-verbal cu privire la contravenție seria și nr. MAIXX XXXX din XX noiembrie XX în privința lui Mihail Cîvîrjic de învinuire în săvârșirea contravenției, prevăzute de art. XX din Codul contravențional, a fost încetată din cauza absenței în acțiunile lui Mihail Cîvîrjic a faptei contravenționale, prevăzute de art. XX din Codul contravențional.

16. În astfel de circumstanțe și ținând cont de faptul că ilegalitatea acțiunilor organului împuternicit să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională a fost constatată prin hotărârea din 01 februarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, care a devenit definitivă prin neatacare cu cerere de recurs de către participanți la proces.

17. La fel, instanța de apel a stabilit că Mihail Cîvîrjic fiind persoana în privința căreia a fost întocmit în mod ilicit procesul-verbal cu privire la contravenție, are dreptul la restabilirea în drepturi, în special are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenție.

18. În afară de aceasta, instanța de apel a constatat că temeiurile de răspundere civilă sus-menționate, prevăzute de articolele 2036, 2037 din Codul

civil, sunt indisolubil legate de prevederile Legii RM speciale nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

19. În acest context, instanța de apel a considerat necesar de a menționa faptul că reieșind din interpretarea corectă a prevederile art. 1, art. 3 alin. (1) – (2), art. 6 și art.7 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, se reține faptul că există o listă exhaustivă de cazuri care dau dreptul unei persoane pentru repararea prejudiciului material și moral, precum și pentru cheltuielile de judecată (articolele 3, 7 din lege), totodată, temeiurile de despăgubire pentru prejudiciu fiind condiționate separat (art. 6 din lege).

20. În continuare cu referire la argumentele pârâtului privind faptul că Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, nu poate fi aplicată în această categorie de cauze, deoarece pentru a pretinde de la stat repararea prejudiciului material în baza Legii nominalizate trebuie să existe concomitent condițiile prevăzute de art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, condiții care nu sunt prezente în speță, în legătură cu ce consideră eronată aplicarea de către judecătoria Comrat sediul Central a legii vizate, instanța de apel a concluzionat ca acestea sunt neîntemeiate. Or, potrivit practicii consacrate a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauzele Ezech&Connors c. Regatului Unit, nr. 39665/98 și 40086/98; Silberberg c. Moldovei din 01 februarie 2005; Angel c. României din 04 octombrie 2007; Cadubetz c. Slovaciei din 02.10.2007; Salabiaku c. Franței din 16 iulie 1987; Telfner c. Austriei din 20 martie 2001 și multe altele) a fost stabilită similitudinea procedurii de tragere la răspundere pentru contravenție cu procedura de tragere la răspundere penală. Astfel, reieșind din jurisprudența CEDO, tragerea ilegală la răspundere pentru contravenție trebuie să fie considerată echivalentă cu tragerea ilegală la răspundere penală.

21. În această ordine de idei, instanța de apel a mai conchis că la caz, instanța de judecată a aplicat în mod corect dispozițiile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, deoarece există o listă de cazuri care conferă reclamantului dreptul la repararea prejudiciului material și moral (art. 3) și temeiurile de reparare a prejudiciului material și moral în conformitate cu art. 6 al Legii nominalizate, mai ales că acțiunile ilegale ale agentului constatator, legate de tragerea la răspundere pentru contravenție, fără îndoială i-au limitat drepturile acestuia, inclusiv dreptul la un proces echitabil, de a primi în timp util despăgubiri de asigurare cu privire la faptul accidentului de trafic rutier, etc.

22. Astfel, după cum cu certitudine s-a constatat faptul că Mihail Cîvîrjic, în calitate de persoană trasă în mod ilegal la răspundere pentru contravenție, are dreptul la despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat în urma tragerii

sale ilegale la răspundere pentru contravenție, ceea ce presupune faptul că cerința sa de despăgubire pentru prejudiciul material este întemeiată.

23. După cum rezultă din materialele cauzei, pentru protejarea în mod corespunzător a intereselor sale în cadrul procesului contravențional, la 20 iulie 2020 a fost încheiat un contract de asistență juridică cu avocatul Igor Izvecov, care a estimat serviciile sale pentru reprezentarea intereselor sale la 3000,00 de lei, pe care Mihail Cîvîrjic le-a achitat, fapt confirmat de bonul de plată seria QL nr. 500316 din 20 iulie 2020. (f.d. 10, 11, vol.I)

24. În acest sens, instanța de apel a concluzionat că cerința reclamantului de încasare a prejudiciului material de la pârâtul Inspectoratul General de Poliție al MAI al RM în mărime de 3000,00 de lei pentru cheltuieli suportate de către acesta în cadrul procedurii contravenționale a fost susținută de dovezi convingătoare și întemeiată, prin urmare, instanța de judecată în mod legal a admis această cerință a acțiunii invocată de către Mihail Cîvîrjic.

25. În continuare cu referire la argumentul apelantului, precum că prin hotărârea contestată instanța de fond eronat a dispus încasarea prejudiciului material în sumă de 3000,00 de lei pentru cheltuielile suportate de către reclamant în cadrul procesului contravențional, deoarece potrivit art. 63 alin. (5) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 „Cu privire la avocatură”, cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în organele de urmărire penală și instanțele de judecată în cauzele penale, civile și administrative se încasează concomitent cu soluționarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă, instanța de apel a conchis de este neîntemeiat, or, în temeiul art. 7 lit. e) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești acordă dreptul reclamantului de încasare a prejudiciului material sub forma sumelor plătite pentru asistență juridică pe cauza contravențională, respectiv în cadrul prezentei cauze civile reclamantul s-a folosit în mod legal de acest drept.

26. Subsecvent, instanța de apel a notat că nu poate fi de acord cu argumentul apelantului privind faptul că acțiunile agentului constator în acest caz nu pot fi calificate drept ilegale, deoarece în privința acestuia nu există nicio hotărâre judecătorească definitivă care ar stabili caracterul ilegal al acțiunilor sau omisiunilor sale. Or, prin hotărârea din 01 februarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul central, a fost constatată lipsa faptei contravenționale în acțiunile sale, deja este o dovadă, precum că agentul constator a constatat în mod eronat că în acțiunile lui Mihail Cîvîrjic există fapta contravențională, prevăzută de art. 336 alin. (1) din Codul contravențional, și această circumstanță confirmă caracterul ilegal al organului competent să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională. Iar, potrivit art. 441 alin. (2) din Codul contravențional, încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în a cărei privință a fost pornit.

27. În continuare analizând prevederile art.94, art. 96 alin. (1) și alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, în coraport cu cerința reclamantului privind încasarea prejudiciului material compus din cheltuieli suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice în prezenta cauză civilă, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a admis și pe deplin a admis această cerință, or, după cum rezultă din materialele cauzei, între Mihail Cîvîrjic și biroul avocatului „Igor Izvecov” reprezentat de avocatul Igor Izvecov, a fost încheiat contractul nr. 15/2022 din 21 martie 2022 privind acordarea asistenței juridice, în care costul serviciilor avocatului a constituit suma de 6000,00 de lei (f.d. 12/13, Vol.I), fiind achitate potrivit chitanței de plată seria QL nr. 500189 din 21 martie 2022 (f.d. 14, Vol.I), precum și suma de 12,50 lei cu titlu de taxă de stat pentru primirea hotărârii din 01 februarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul central cu mențiunea irevocabilă, fapt ce se confirmă prin chitanța de plată nr. 1126800 din 13 martie 2022 (f.d. 15, Vol.I), și prin urmare, încasarea sumelor indicate de către instanța de fond din contul Inspectoratul General de Poliție al MAI al RFM în beneficiul lui Mihail Cîvîrjic este destul de legitimă.

28. Cu referire la cerința reclamantului cu privire la încasarea din contul pârâților a prejudiciului moral în sumă de 50 000,00 de lei, instanța de apel a constatat că instanța de fond just a admis parțial cerința și a decis încasarea de la pârâtul Inspectoratul General de Poliție al MAI al RM în beneficiul lui Mihail Cîvîrjic a sumei de 5 000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral, ținând cont de principiul echității, de gradul admiterii posibile a reclamantului prin repararea acordată, precum și de necesitatea restabilirii echității sociale, reieșind din prevederile art. 2037 alin.(1)–(3) din Codul civil, precum și prevederile pct. 22 Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție al RM nr. 8 din 24 decembrie 2012, care prevede că Curtea Europeană examinează și apreciază dacă persoanei i-au fost cauzate frică, anxietate sau stres prin încălcarea drepturilor garantate de Convenție. Acestea ar trebui compensate ca daune morale. Mărimea prejudiciului moral trebuie să fie proporțională cu sumele acordate de Curtea Europeană în cauze similare, adică în cazurile de încălcări similare ale Convenției, care sunt îndreptate împotriva Republicii Moldova sau țărilor cu un nivel de dezvoltare economică care poate fi comparat cu cel al Republicii Moldova. Sarcina probării a mărimii prejudiciului moral îi revine solicitantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, ținând cont de argumentele ambelor părți și de jurisprudența Curții Europene.

29. În acest context, instanța de apel a relevat că, la caz, lui Mihail Cîvîrjic în urma acțiunilor ilegale din partea agentului constatat, ar putea fi cauzate niște suferințe psihice, și anume ar putea să se afle într-o stare de disconfort, din cauza arbitrarului din partea colaboratorilor organelor de drept și din cauza faptului că agentul constatat a întocmit în mod neîntemeiat un proces-verbal cu privire la contravenție, el a fost obligat să apeleze la serviciile unui avocat și timp de opt luni să-și dovedească nevinovăția în timp ce procesul era în derulare. Cu toate acestea, ținând cont de criteriul echității și de împrejurările cauzei, acestea nu pot fi apreciate după suma propusă de reclamant.

30. Având în vedere cele expuse mai sus, precum și ținând cont de împrejurările cauzei și de quantumul despăgubirii acordate în împrejurări similare, instanța de apel a considerat că prejudiciul moral în sumă de 5 000,00 de lei este întemeiat și proporțional cu prejudiciul care a fost suportat de către reclamant, putând servi drept compensație suficientă suferințelor psihice și fizice suportate de către reclamant în urma acțiunilor ilegale ale agentului constatator. Argumentele apelantului conform cărora suma de 5 000, 00 de lei încasată în beneficiul reclamantului cu titlu de prejudiciu moral nu este justificată și nu este întemeiată, în condițiile în care nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, care să confirme faptul de încălcare a drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală, colegiul le consideră neîntemeiate reieșind din cele susmenționate.

31. Totodată, instanța de apel analizând prevederile art. 96 alin. (1) și alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, în coraport cu cererea părții intimată privind încasarea din contul Inspectoratului General de Poliție al MAI al RM în beneficiul lui Mihail Cîvîrjic a cheltuielilor de judecată pentru acordarea acestuia a asistenței juridice în instanța de apel în sumă de 1 000,00 de lei, a conchis admiterea acesteia ca întemeiată, or, potrivit chitanței de plată seria QL nr. 500242 din 20 martie 2023, Mihail Cîvîrjic a achitat avocatului Igor Izvecov pentru acordarea asistenței juridice acestuia în instanța de apel suma de 1000,00 de lei, astfel, reieșind din quantumul rezonabil al onorariilor pentru avocații din Republica Moldova, a complexității cauzei, a examinării cauzei în apel în cadrul unei singure ședințe de judecată, precum și a practicii existente a Curții Europene a Drepturilor Omului privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel a conchis că urmează a fi încasat din contul Inspectoratului General de Poliție al MAI al RM, în beneficiul lui Mihail Cîvîrjic, cheltuielile de judecată pentru acordarea acestuia a asistenței juridice la Curtea de Apel Comrat în sumă de 1000,00 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

32. La 29 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, Inspectoratul General de Poliție al MAI al RM, a declarat recurs împotriva deciziei din 20 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie respinsă acțiunea.

33. În susținerea recursului, recurentul a invocat că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică, s-a abținut de a da un răspuns explicit în cele mai importante întrebări formulate de către apelant în fața instanței, circumstanță care în esență a succedat adoptarea unei soluții nemotivate, rezultate din încălcarea și aplicarea în mod eronat a normelor de drept material pertinente speței.

34. Subsecvent, a susținut că legislația procedurală consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este dictată

atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

35. Totodată, a menționat că instanța de apel trebuia să cerceteze și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, iar în caz de nerespectare a acestor reguli, decizia instanței de apel se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs. Or, reieșind din efectul devolutiv al apelului, Curții de Apel Comrat îi revenea o deosebită obligație de a exercita controlul judiciar complet, în fapt și în drept, manifestat prin verificarea corectitudinii soluției pronunțate de prima instanță în sensul determinării obiectului material al acțiunii civile, temeiului apariției acesteia, stabilirii obiectului probațiunii, care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului, precum și să încadreze juridic raporturile litigioase, prin identificarea cadrului legal pertinent și aplicabil speței.

36. Referitor la temeiurile de drept indicate de către instanța de apel, recurentul a menționat prevederile art.3 alin.(1), (2), art.6, art.10 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, art. 384 alin. (2) lit. u), art. 384 alin. (31) din Codul contravențional. Iar, din hotărârile anexate de către intimatul/reclamant la cererea de chemare în judecată nu se constată condiția obligatorie stipulată de prevederile art. 384 alin. (3¹) din Codul contravențional și anume nu a fost constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenție sau să soluționeze cauza contravențională. Mai mult, potrivit art. 450 alin. (2) din Codul contravențional, constatând în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității și a drepturilor omului, instanța de judecată emite, odată cu hotărârea, și o încheiere interlocutorie, prin care aceste fapte se aduc la cunoștință persoanei cu funcție de răspundere responsabile. O astfel de încheiere nu a fost emisă în cadrul examinării dosarului contravențional, or, instanța s-a expus din punct de vedere procedural asupra nulității procesului- verbal cu privire la contravenție. Astfel, dreptul persoanei de recuperare a prejudiciului cauzat survine numai în cazul și perioada procesului contravențional, iar procesul contravențional a fost finalizat, fapt demonstrat prin hotărârile emise pe cauza contravențională, totodată, deși intimatul/reclamantul avea dreptul de a solicita recuperarea prejudiciului în cadrul procesului contravențional, aceasta din motive necunoscute nu a făcut-o, învederând în context prevederile art. 2006 alin. (3) din Codul civil.

37. În contextul celor enunțate, recurentul a susținut că intimatul/reclamantul urma să solicite prejudiciul cauzat în cadrul procesului contravențional inițiat. În concluzie, dispozițiile normelor Codului contravențional în care sunt prevăzute drepturile de recuperare a prejudiciului material presupus cauzat sunt aplicabile în cadrul proceselor contravenționale, iar în momentul în care reclamantul nu a beneficiat de aceste drepturi în cadrul procesului contravențional, fiind emise hotărâri definitive asupra cazului contravențional, aceste prevederi nu mai sunt aplicabile reclamantului în cadrul unui proces civil, totodată, faptul că nu a dorit să beneficieze de

drepturile prevăzute în procesul contravențional nu poate fi imputat autorităților publice. Astfel, prin coroborarea normelor citate și examinării circumstanțelor cauzei, intimatul eronat a interpretat prevederile legale potrivit cărora bugetul de stat al RM, prin intermediul Inspectoratului General al Poliției, urmează să suporte cheltuieli iraționale ce țin de repararea unui prejudiciu material și moral presupus, cauzat de efectuarea corespunzătoare de către agentul constatator a atribuțiilor de serviciu conform împuternicirilor. Or, conform normelor de drept intimat/reclamant Mihail Cîvîrjic nu i-au fost aduse prejudicii ce l-ar îndreptăți să solicite repararea lor.

38. În continuare cu referire la prevederile art.117, art.118, art.94, art.96 din Codul de procedură civilă, în raport cu probele și circumstanțelor din materialele dosarului recurentul a considerat că instanța de apel eronat a menținut hotărârea instanței de fond în partea încasării cheltuielilor de judecată precum și dispunerea încasării în sumă de 1000,00 de lei în ordine de apel deoarece reclamantul/intimat nu au probat și nici nu au prezentat argumente convingătoare privind suportarea cheltuielilor de asistență juridică.

39. Subsecvent, cu titlu de informare a mai indicat cauzele Ioana Sava vs Inspectoratul de Poliție Hâncești al IGP al MAI al RM, Inspectoratul General al Poliției al MAI al RM – dosar nr. 2ra-1507/21, Ministerul Justiției al RM, Valeriu Chersac vs Inspectoratului Național de Patrulare și Ministerului Justiție al RM – dosar nr.2ra-2059/19 și Ghenadie Odobescu împotriva Inspectoratului Național de Patrulare și Ministerului Justiției al RM – dosar nr.2ra-565/20.

ASPECTE DE PROCEDURĂ ÎN ORDINDE DE RECURS

40. La 24 august 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei terestre (f.d.173), cât și prin intermediul poștei electronice (f.d. 174), a expediat în adresa părților și participanților la proces, copia recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al MAI al RM, împotriva deciziei din 20 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, pentru cunoștință, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere și extrasul din poșta electronică anexate la materialele dosarului.

41. La 13 septembrie 2023, INSP a depus referința prin care a susținut recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției al MAI al RM, împotriva deciziei din 20 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, drept urmare, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea înaintată de Mihail Cîvîrjic (f.d. 185/194).

42. Mihail Cîvîrjic, reprezentantul acestuia avocatul Igor Izvecov, Ministerul Justiției al RM, precum și Ministerul Finanțelor al RM, deși, au recepționat copia recursului, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei, aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință, prin care să-și expună opinia referitor la recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al MAI al RM, împotriva deciziei din 20 martie 2023 a Curții de Apel Comrat.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

43. Art. 434 alin. (1), alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. (2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

44. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat deciziei la 09 aprilie 2024, iar, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.3876 (f.d.185,vol.I), rezultă că, la 21 iunie 2021, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei integrale din 09 aprilie 2024, însă, date privind recepționarea acesteia lipsesc la dosar.

45. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de IGP al MAI al RM, la 16 iunie 2024, anterior recepționării copiei deciziei contestate, se consideră depus în termenul stabilit de art.434 din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.43).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321, art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

47. În această consecvență, se deduce că examinarea admisibilității recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al MAI al RM, împotriva deciziei din 20 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, la 29 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 158), va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

48. Art. 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

49. Art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementa că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.”

50. Art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementa că:

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

51. Art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementa că:

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

52. Art. 433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementa că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4); a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5); b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434; c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare; d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.”

53. Art. 433 alin.(1) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023), prevede că:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1); a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5); b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434; c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare; d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat; e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței; f) recursul este vădit neîntemeiat.

54. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023), stabilește că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

55. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii în vigoare de la data depunerii cererii de recurs), enunțate la pct. 49-51 din prezenta încheiere.

56. Din analiza recursului declarat, rezultă că reprezentantul Inspectoratului General al Poliției al MAI al RM a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) lit. c) și d) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 26 iunie 2023.

57. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(1) și (2) lit. c) și d) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, precum că, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, sau în cazul în care instanța judecătorească a interpretat eronat legea, nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

58. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu le-a stabilit.

59. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce

ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

61. În acest context, Completul de judecată reține că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

62. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri. În speță, Completul de judecată menționează că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

63. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza *Golder vs. Regatul Unit*, p.38; cauza *Stanev vs. Bulgaria (MC)*, p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza *Luordo împotriva Italiei*, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza *Levages Prestations Services vs. Franța*, p. 45).

64. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza *Helmets vs. Suedia* din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

65. Cu referire la cauzele nr. 2ra-1507/21, nr.2ra-2059/19 și nr.2ra-565/20, invocate de reprezentantul Inspectoratului General al Poliției al MAI al RM în cererea de recurs, cu titlu de practică unitară, Completul de judecată menționează că nu poate fi apreciată ca fiind o practică uniformă a Curții Supreme de Justiție, întrucât aceasta a fost pronunțată în perioada anterioară modificării orientării jurisprudențiale în materia interpretării normelor legale aplicabile spețelor ce vizează aceeași problematică.

66. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în prezent, practica Curții Supreme de Justiție a evoluat, iar soluțiile recente pe marginea unei astfel de categorii de litigii oferă o apreciere distinctă (a se vedea de exemplu actele de dispoziție emise de instanța de recurs în cauzele civile nr. 2ra-263/23 din 28 iunie 2023, nr. 2ra-816/23 din 20 septembrie 2023, nr. 2ra-1541/23 din 13 martie 2025, nr. 2ra-1594/23 din 07 mai 2025 și nr.2ra-878/23 din 17 septembrie 2025, etc.)

67. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că hotărârile invocate de reprezentantul Inspectoratului General al Poliției al MAI al RM nu pot fi considerate relevante acestei categorii de cauze și nu corespunde liniei jurisprudențiale actuale a Curții Supreme de Justiție.

68. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției al MAI al RM, împotriva deciziei din 20 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibile.

69. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), art.440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul depus de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 20 martie 2023 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat